

Kemiönsaaren kunnan oppilas- ja opiskelija- huoltosuunnitelma

2022

Kimitoöns kommun/Kemiönsaaren kunta
www.kimitoon.fi/www.kemionsaari.fi
tel./puh. (02) 426 00

SISÄLLYSLUETTELO

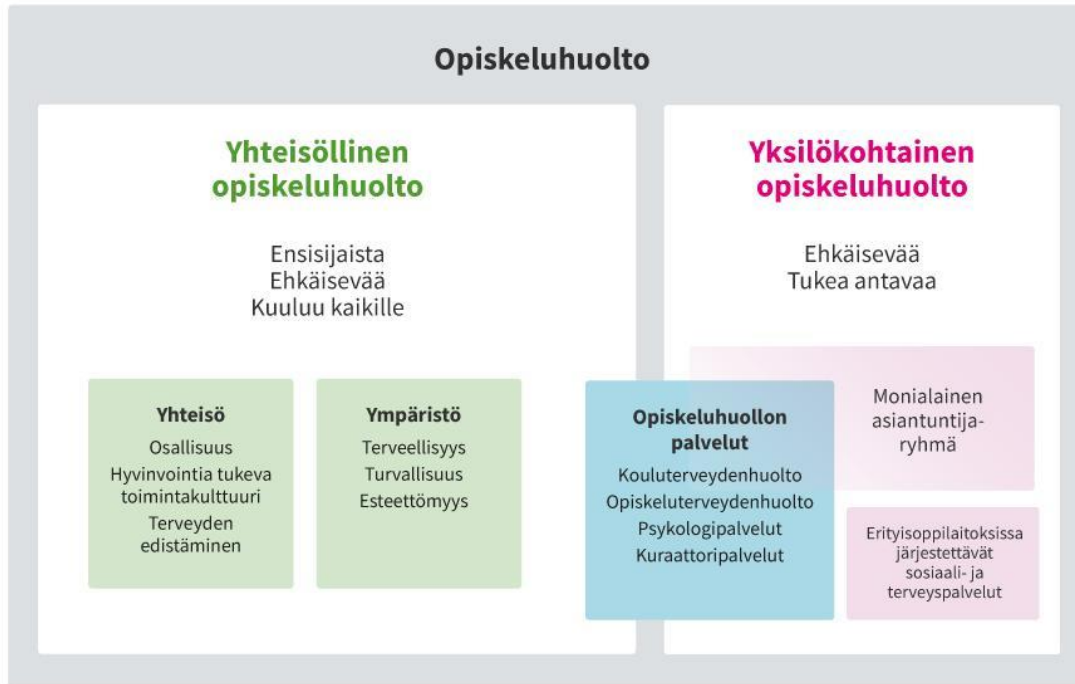
1. Johdanto	2
2. Oppilashuollon ohjausryhmä	4
3. Yhteisöllinen oppilashuolto	5
3.1 Oppilashuoltoryhmän ennaltaehkäisevä työ	5
3.2 Turvallisuuden edistäminen	7
Kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa koskeva toimintasuunnitelma	
Varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn toimintasuunnitelma	
Koulukuljetusperiaatteet	
Kriisisuunnitelma	
Pelastussuunnitelma	
Varhaiskasvatuksen valmiussuunnitelma	
Kurinpidolliset toimenpiteet ja järjestyssäännöt	
Turvallisuussuunnitelma	
Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma	
Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma	
3.3 Yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma	8
4. Yksilökohtainen oppilashuolto	12
4.1 Kun oppilaasta herää huoli	12
4.2 Asiantuntijaryhmät	14
4.3 Oppilashuoltopalvelut	14
Koulukuraattori	
Kouluterveydenhoitaja ja koululääkäri	
Koulupsykologi	
Hammashuolto	
4.4 Dokumentointi ja oppilashuoltorekisteri	19
5. Moniammatillinen yhteistyö	21
6. Oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta	22

1. Johdanto

Kemiönsaaren kunnan oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelma perustuu 1.8.2014 voimaan tulleeseen oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (1287/2013, linkki: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287>). Oppilas- ja opiskelijahuollolla tarkoitetaan oppilaan tai opiskelijan fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä. Opiskeluhoollon piiriin kuuluvat esiopetuksen, perusopetuksen sekä toiseen asteen oppilaat ja opiskelijat. Käsitteitä oppilas ja opiskelija käytetään rinnakkain; oppilaalla tarkoitetaan esiopetuksen tai perusopetuksen oppilasta ja opiskelijalla toisen asteen opiskelijaa.

Oppilaitoksen toiminnan tulee tukea oppimis- ja kasvu ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä edistää koko oppilaitoksen hyvinvointia. Toiminnan painopisteen tulee olla ennaltaehkäisevässä, koko oppilaitosyhteisöä tukevassa yhteisöllisessä oppilashuollossa. Opiskeluhoollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden ja koko koulu- tai opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. Tavoitteena on myös turvata yksilökohtainen varhainen tuki kaikille sitä tarvitseville.

Opiskeluhoolto jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ensisijaista ja ehkäisevää ja se kuuluu kaikille. Yksilökohtainen opiskeluhoolto on ehkäisevää ja tukea antavaa.

Kuvio 1. THL Opiskeluhoollon kokonaisuus.

Kemiönsaaren kunnassa oppilashuoltotyötä tehdään kolmella tasolla:

1. Oppilashuollon ohjausryhmä, joka vastaa kunnan kaikista oppilaitoksista (ks. luku 2)
2. Yhteisöllinen oppilashuolto, yksikkökohtainen (ks. luku 3)
3. Yksilökohtainen oppilashuolto, yksikkökohtainen (ks. luku 4)

Oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta ohjaavat seuraavat kolme asiakirjaa:

- Kemiönsaaren kunnan hyvinvointikertomus 2021 – 2025
- Kemiönsaaren kunnan oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelma
- Yksikkökohtaiset oppilashuoltosuunnitelmat

2. Oppilashuollon ohjausryhmä

Oppilashuollon monialaisen ohjausryhmän muodostavat sivistysjohtaja / perusopetusjohtaja, vastaava koulukuraattori, rehtoriedustaja sekä kaksi peruspalveluyksikön edustajaa, yhteensä viisi henkilöä. Sivistysjohtaja tai perusopetusjohtaja toimii puheenjohtajana ja vastaa ohjausryhmän työstä. Ohjausryhmän tehtäviin kuuluvat koulutuksenjärjestäjän oppilashuollon yleinen suunnittelu, kehittäminen, toteuttaminen ja arviointi (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013). Ohjausryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa.

Oppilaitokset voivat hyödyntää ohjausryhmän jäsenten asiantuntija-apua oppilashuoltoasioissa, ja jäsenet pitävät itsensä ajan tasalla oppilashuoltokysymyksistä esimerkiksi osallistumalla täydennyskoulutuksiin ja kursseille. Yksikkökohtaisen oppilashuollon arvioinnin lisäksi ohjausryhmä osallistuu myös kolmen vuoden välein tehtäviin koulutarkastuksiin. Ohjausryhmä ei osallistu yksittäisten koulujen käytännön oppilashuoltotyöhön tai yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Ohjausryhmä seuraa oppilaiden ja opiskelijoiden terveydentilaa ja hyvinvointia yksiköiden omien oppilashuoltoryhmien tekemien koulu-kohtaisten arviointien puitteissa (ks. luku 6).

3. Yhteisöllinen oppilashuolto

Koko oppilaitosyhteisöä tukeva ehkäisevä yhteisöllinen työ on opiskeluhuollon ensisijainen toteuttamismuoto. Hyvinvoiva opiskeluyhteisö sekä terveellinen ja turvallinen opiskeluympäristö ovat oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä.

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan koulun tai oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden

- oppimista
- terveyttä ja hyvinvointia
- vuorovaikutusta
- osallisuutta
- ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta
- esteettömyyttä.

Yhteisöllisen oppilashuollon painopiste on ehkäisevässä työssä eli hyvinvoinnin seurannassa, arvioinnissa ja kehittämisessä oppilaitoksissa. Vastuu tästä kuuluu kaikille koulussa työskenteleville aikuisille. Oppilaat ja huoltajat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita yhteisessä oppilashuoltotyössä, ja heidän osallistumisensa lisää hyvinvointia ja yhteenkuuluvuutta oppilaitoksissa. Koulurakennuksen, opetustilojen, välituntitilojen ja opetusvälineiden tulee edistää terveellistä ja turvallista oppimisympäristöä. Opetuksen järjestäjän on huolehdittava myös siitä, että työharjoittelujakson aikainen ympäristö on turvallinen. Kouluympäristöä tulee tarkastella ja arvioida kolmen vuoden välein tehtävissä nk. koulutarkastuksissa.

3.1 Oppilashuoltoryhmän ennaltaehkäisevä työ

Kussakin oppilaitoksessa on oma oppilashuoltoryhmä. Ryhmä vastaa oppilaitoskohtaisen oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteutuksesta ja arvioinnista. Ryhmässä ei käsitellä yksittäisten oppilaiden asioita, vaan ryhmä vastaa koulun yhteisestä oppilashuoltotyöstä. Oppilashuoltoryhmän johtajana ja koollekutsujana toimii oppilaitoksen rehtori. Ryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuoden aikana. Ryhmän

kokoonpanosta päätetään vuosittain koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Ryhmän jäseniä voivat olla esimerkiksi koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, opettajien edustaja, erityisopettaja ja opinto-ohjaaja. Ryhmän kokoonpanoon tulee kuulua myös oppilaiden edustaja sekä huoltajien edustaja, tai vaihtoehtoisesti heitä tulee kuulla muulla tavoin koulun oppilashuoltotyöhön liittyvissä asioissa. Oppilashuoltoryhmä vastaa yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laadinnasta (ks. luku 3.3).

Kemiönsaaren kunnassa on yhteinen oppilashuoltoryhmä esikouluille ja kaksivuotisen esiopetuskokeilun piiriin kuuluville esikouluille. Oppilashuoltoryhmän on oltava monialainen, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi terveydenhuolto-, psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä. Esiopetusyksikön oppilashuoltoryhmä vastaa esiopetuksen oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Esiopetuksen järjestäjä nimeää henkilön, joka vastaa ryhmän johtamisesta ja joka päättää yhdessä oppilashuollon palveluja tuottavien tahojen kanssa ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Ryhmän tärkein tehtävä on esiopetuksen hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Oppilashuoltoryhmä kokoontuu vähintään kerran lukukaudessa.

Mikäli ilmenee tarvetta antaa tietoja lapsesta koulun oppilashuoltohenkilöstölle, siirryttäessä esiopetuksesta perusopetukseen, varhaiskasvatuksen henkilöstö tekee aloitteen asiantuntijaryhmätapaamisesta. Asiantuntijaryhmään voi kuulua oppilashuoltohenkilöstöä, esiopetuksen ja koulun henkilöstöä sekä huoltajat. Tähän tarvitaan huoltajien suostumus (suullinen, kirjallinen tai hiljainen suostumus).

Yksikkökohtaisten oppilashuoltoryhmien lisäksi kouluissa on muita, oppilashuollon piiriin kuulumattomia monialaisia ryhmiä, kuten esimerkiksi kiusaamisen vastainen työryhmä. Myöskään kolmiportainen tuki ei kuulu oppilashuollon piiriin, vaikka kolmiportainen tuki voi saada alkunsa oppilashuollon ammattilaisten, kuten koulukuraattorin, kouluterveydenhoitajan tai koulupsykologin toimesta ja järjestetään yhteistyössä heidän kanssaan.

3.2 Turvallisuuden edistäminen

Yhteisölliseen oppilashuoltoon kuuluu myös turvallisuuden edistäminen oppilaitoksissa. Tätä työtä varten on laadittu erikseen seuraavat suunnitelmat:

Kiusaamista, häirintää ja väkivaltaa koskeva toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma on Kemiönsaaren kunnan kaikkien oppilaitosten yhteinen ja se on päivitetty syksyllä 2021. Lisäksi kouluilla on omat kiusaamisen vastaiset toimintasuunnitelmat.

Varhaiskasvatuksen kiusaamisen ehkäisyn toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma on yhteinen kaikille varhaiskasvatuksen yksiköille.

Kemiönsaaren kunnan koulukuljetusperiaatteet

Kemiönsaaren kunnan kriisisuunnitelma

Suunnitelma on kunnan kaikkien oppilaitosten yhteinen. Varhaiskasvatuksella on oma kriisisuunnitelma.

Pelastussuunnitelma

Jokaisella yksiköllä on oppilaitoskohtainen pelastussuunnitelma.

Kemiönsaaren varhaiskasvatuksen valmiussuunnitelma

Kurinpidolliset toimenpiteet ja järjestyssäännöt

Suunnitelma kasvatuskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä on kunnan kaikkien oppilaitosten yhteinen. Kouluilla on omat, yksikkökohtaiset järjestyssäännöt.

Turvallisuussuunnitelma

Kouluilla ja varhaiskasvatuksen yksiköillä on omat, yksikkökohtaiset turvallisuussuunnitelmat.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Kouluilla on omat koulukohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Varhaiskasvatuksessa on kaikkien yksiköiden yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

Peruspalveluosasto vastaa siitä, että kunnassa on ehkäisevän päihdetyön suunnitelma.

Kouluilla on omat yksikkökohtaiset Ehkäisevän päihdetyönsuunnitelmat sekä Koulujen yhteinen toimenpidesuunnitelma koskien päihteiden käyttöä.

3.3 Yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma

Opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että jokaisella oppilaitoksella on oma oppilashuoltosuunnitelma, jonka koulun oppilashuoltoryhmä on laatinut rehtorin johdolla. Yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman tulee sisältää seuraavat tiedot:

1. Perustiedot

a) Koulun nimi ja osoite

2. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut

Oppilashuollon kokonaistarve koulussa ja käytettävissä olevat palvelut tulee ilmoittaa palvelujen kohdentamiseksi tasaisesti ja tarkoituksenmukaisesti. Arvio kokonaistarpeesta tukee koulun käytettävissä olevien resurssien kohdentamista yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhön sekä moniammatilliseen yhteistyöhön. Arviossa otetaan huomioon oppilashuollon toteuttamisessa ja seurannassa vaadittava opetushenkilöstön ja oppilashuollon henkilöstön työpanos. Sen tulee sisältää ainakin seuraavat osat:

Kokonaistarpeen arviointi:

a) Oppilasmäärä

b) Kouluviihtyvyysskyselyiden tulokset, esim. Hyvinvointiprofiili, THL:n kouluterveyskysely tai muut arvioinnit.

c) Terveystarkastuksia, lääkärintarkastuksia ja vastaanottokäyntejä koskevat koulu-terveydenhuollon tilastot.

d) Kolmiportaisen tuen (tehostettu, erityinen) piiriin kuuluvien oppilaiden määrä.

e) Oppilailta, huoltajilta sekä opetus- ja oppilashuoltohenkilöstöltä saadut tiedot. (Miten hyvinvointia koskevia tietoja kerätään esim. oppilaskunnalta, koti- ja kouluyhdistykseltä ja vanhempainilloista.)

Käytettävissä olevat resurssit:

a) Oppilashuollon palvelujen saatavuus (terveydenhoitajan, kuraattorin ja psykologin palvelut)

Tarpeiden ja resurssien välinen suhde:

a) Kuinka käytettävissä olevat resurssit jakautuvat yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon ja vastaavasti oppilashuollon kehittämisen ja seurannan välillä?

b) Moniammatillisen oppilashuollon työn- ja vastuunjako sekä eri ammattiryhmien välinen yhteistyö (opettajat, rehtori, kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori, koulupsykologi, mahd. opinto-ohjaaja ja muu henkilöstö).

3. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat

Oppilashuoltosuunnitelmassa tulee kuvata yhteisöllistä oppilashuoltoa kokonaisuutena eli miten oppilashuolto on järjestetty ja toteutettu niin, että se edistää oppilaan terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia koulu yhteisössä ja -ympäristössä. Sen tulee sisältää ainakin seuraavat osat:

a) Yhteistyö koulutuksen siirtymävaiheissa, oppilaanohjauksessa ja jatko-opintojen suunnittelussa

b) Oppilashuoltoryhmän kokoonpano ja tehtävät

c) Oppilaskunta ja yhteistyö oppilaskunnan kanssa

d) Muut suunnitelmat (kriisisuunnitelma, kiusaamisen vastainen suunnitelma, koulukuljetukset jne., ks. luku 3.1). Viittaus suunnitelmiin riittää, niiden ei tarvitse sisältyä kokonaisuudessaan oppilashuoltosuunnitelmaan.

e) Yhteistyö lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien koulun ulkopuolisten tahojen kanssa yhteisöllisen oppilashuollon kehittämiseksi.

4. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen oppilashuollon kokonaisuus, josta ilmenee yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen oppilaan kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteuttamiseksi. Sen tulee sisältää ainakin seuraavat osat:

- a) Oppilashuollon palvelut ja niiden välinen yhteistyö (erityisesti laajojen terveystarkastusten yhteydessä)
- b) Asiantuntijaryhmät – kokoaminen, suostumuksen hankkiminen sekä yksikkökohtaiset menettelytavat yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä
- c) Dokumentointi ja oppilashuoltorekisteri
- d) Yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä
- e) Ulkopuoliset yhteistyötahot, kuten vapaa-ajan yksikkö, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi.

5. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan toimintatavat yhteistyön järjestämiseksi ja osallisuuden edistämiseksi. Suunnitelmassa kuvataan:

- a) Oppilaan ja huoltajien osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa
- b) Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon periaatteista tiedottaminen oppilaille ja huoltajille.

6. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja arviointi

Opetuksen järjestäjä (kunta) seuraa koulukohtaisen oppilashuoltosuunnitelman toteutumista. Suunnitelman tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:

- a) Seurannasta ja arvioinnista vastaava henkilö koulussa
- b) Tiedonkeruussa käytettävät menetelmät ja seurattavat asiat

c) Seurannan aikataulu

d) Keskeisistä tuloksista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille

HUOM.! Yksikkökohtaisessa oppilashuoltosuunnitelmassa ei tarvitse toistaa kunnan suunnitelmassa olevia asioita, vaan viittaus kunnan suunnitelmaan riittää.

4. Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan yksittäisille opiskelijoille annettavia koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tarkoituksena on seurata ja edistää oppilaan kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista kokonaisuutena. Painopiste on varhaisen tuen tarjoamisessa ja ongelmien ennaltaehkäisyssä. Yksilökohtaiseen oppilashuoltoon kuuluvat terveydenhuollon palvelut, kuraattorin ja psykologin palvelut sekä tapauskohtaisesti asetettavan moniammatillisen asiantuntijaryhmän tarjoama yksilökohtainen oppilashuolto. Opettajat ovat avainhenkilöitä opiskelijan tuen tarpeen tunnistamisessa. Opettajan näkökulmaa tarvitaan myös tilanteen tarkemmassa selvittelyssä sekä tuen suunnittelussa ja järjestämisessä.

Yksilökohtainen oppilashuolto edellyttää aina oppilaan, ja tarvittaessa huoltajan, suostumusta. Huoltaja ei voi koskaan kieltää alaikäistä käyttämästä oppilashuollon palveluja. Oppilaan kehitystaso määrittelee sen, tarvitaanko huoltajan suostumus vai ei. Arvion tekee oppilashuollon henkilöstö. Yleisenä suuntaviivana voidaan pitää sitä, että alakouluikäisten lasten huoltajilta pyydetään aina suostumusta, kun taas yläkouluikäisten ja sitä vanhempien nuorten kohdalla asia ratkaistaan tapauskohtaisesti.

4.1 Kun oppilaasta herää huoli:

1. Kun koulun työntekijällä, esim. opettajalla, herää huoli oppilaasta, hän keskustelelee huolesta pääsääntöisesti ensin suoraan oppilaan kanssa.
2. Opettaja ohjaa oppilaan eteenpäin koulukuraattorille, terveydenhoitajalle tai psykologille sekä:
 - tapaa oppilashuoltohenkilöstöä yhdessä oppilaan kanssa,
 - ilmoittaa oppilaalle, että opettaja aikoo ilmoittaa huolestaan oppilashuoltohenkilöstölle,

- tiedottaa tarvittaessa (riippuen esim. oppilaan iästä) huoltajalle, että opettaja on ohjannut oppilaan oppilashuoltopalvelujen piiriin sekä
 - opettajan yhteydenotto oppilashuoltohenkilöstölle kirjataan päiväyksen kanssa oppilashuoltohenkilöstön kirjaamaan oppilashuoltokertomukseen.
 - Mikäli oppilas kieltäytyy olemasta yhteydessä oppilashuoltohenkilöstön kanssa, opettaja kirjaa tämän Wilma-muistioon.
3. Oppilas käy koulukuraattorin tai psykologin vastaanotolla (mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä seitsemän työpäivän kuluessa tai kiireellisessä tapauksessa samana tai seuraavana työpäivänä) ja käynti kirjataan oppilashuoltokertomukseen. Mikäli oppilas ei saavu keskusteluun, myös tämä kirjataan.
4. Koulukuraattori, terveydenhoitaja tai psykologi arvioi oppilashuollon palvelujen tarpeen oman vastuualueensa lisäksi ja kutsuu tarvittaessa koolle asiantuntijaryhmän (ks. luku 4.2) yhteisymmärryksessä oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan kanssa.

Koulun kaikilla työntekijöillä on vastuu ottaa välittömästi yhteyttä oppilashuollon henkilöstöön mikäli oppilaasta herää huoli. Lisäksi, jos koulun tai oppilashuollon työntekijä on saanut tietää lapsesta, jonka

- hoidon ja huolenpidon tarve,
- kehitystä vaarantavat olosuhteet tai
- lapsen oma käyttäytyminen

edellyttää mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä, hän on salassapitosäännösten estämättä velvollinen viipymättä tekemään lastensuojeluilmoitus kunnan sosiaaliyksikölle (25 §, lastensuojelulaki 417/2007). Vaihtoehtoisesti ilmoitusvelvollinen voi yhdessä lapsen tai lapsen huoltajan kanssa pyytää lastensuojelun tarpeen arviointia.

Opetustoimen työntekijöillä on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä myös ilmoitus suoraan poliisille, kun heillä on tehtävässään tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä, että lapseen on kohdistettu rikoslain (39/1889) 20 tai 21 luvussa rangaistavaksi säädetty teko, kuten esimerkiksi väkivalta, raiskaus, pakottaminen seksuaaliseen tekoon tai seksuaalinen hyväksikäyttö. Huoltajaan ei tule ottaa yhteyttä edellä mainituissa tapauksissa.

4.2 Asiantuntijaryhmät

Yksittäistä oppilasta koskevat oppilashuoltoasiat käsitellään tarvittaessa koolle kutsuttavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Ryhmän tehtävänä on selvittää tuen tarve ja järjestää oppilaalle tarvittavat oppilashuollon palvelut. Asiantuntijaryhmän kokoonpanosta päätetään tapauskohtaisesti. Asiantuntijaryhmään voivat kuulua koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, koulupsykologi, opinto-ohjaaja, luokanopettaja tai muut tarvittavat yhteistyötahot. Suosituksena on, että koulukuraattori osallistuu asiantuntijaryhmän kokouksiin silloin kun hän on jo ollut osallisena asian käsittelyssä, sillä hänellä on pääsy oppilashuoltokertomukseen ja -rekisteriin. Koulukuraattorin osallistuminen ei kuitenkaan ole välttämätöntä, vaan myös joku muu henkilö voi pitää pöytäkirjaa ja toimittaa sen kuraattorille, joka vie sen rekisteriin. Asiantuntijaryhmän kokouksista pidetään pöytäkirjaa luvussa 4.4 kuvatun mukaisesti. Asiantuntijaryhmän jäsen ei saa käyttää saamiaan salassa pidettäviä tietoja muuhun kuin oppilashuoltoon liittyvään tehtävään.

Asiantuntijaryhmä kutsutaan koolle ja siihen voidaan nimetä asiantuntijoita ainoastaan oppilaan sekä tarvittaessa hänen huoltajansa suostumuksella. Heillä on myös aina oikeus osallistua itse asiantuntijaryhmän kokoukseen. Suostumus voi olla suullinen, kirjallinen tai hiljainen suostumus (esim. jos oppilas ja hänen huoltajansa osallistuvat kokoukseen, kyse on hiljaisesta suostumuksesta). Epäselvissä tapauksissa on aina hyvä pyytää kirjallista suostumusta. Tähän tarkoitukseen kunnalla on olemassa valmiiksi laaditut lomakkeet.

4.3 Oppilashuoltopalvelut

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 3 §:n mukaan ”opiskeluhooltoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut”. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 7 §:n mukaan ”psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla:

- edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa,
- tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.”

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 15 §:n mukaan oppilaalle tai opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun oppilas tai opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

KOULUKURAATTORI

Kemiönsaaren kunnalla työskentelee 2,3 koulukuraattoria sekä yksi vastaava koulukuraattori. Kunnan esikouluissa, peruskouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa tarjottavat kuraattoripalvelut on jaettu koulukuraattoreiden kesken. Vastaava kuraattori suunnittelee, kehittää ja arvioi kunnan oppilas- ja opiskelijahuoltoa sekä osallistuu kunnan oppilas- ja opiskelijahuollon ohjausryhmään. Koulukuraattori pyrkii työssään edistämään kaikkien koulussa olevien viihtyvyyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Koulukuraattorin työ pitää sisällään yksilökohtaista oppilashuoltotyötä, yhteistyötä kotien kanssa, työskentelyä eri ryhmien ja koko kouluyhteisön kanssa sekä yhteistyötä muiden tahojen kanssa. Koulukuraattorin työ on pääasiassa ennaltaehkäisevää, ja tavoitteena on tukea oppilaiden koulunkäyntiä ja elämäntilannetta kokonaisvaltaisesti.

Kemiönsaaren kunnassa koulukuraattorin konkreettisiin tehtäviin kuuluvat:

- psykososiaaliset kartoituskeskustelut
- yksilölliset oppilaskeskustelut
- opettajille annettava tuki
- vanhempien neuvonta
- osallistuminen oppilashuoltoryhmän kokouksiin
- ennaltaehkäisevät psykososiaaliset projektit ja oppitunnit kouluissa
- osallistuminen ystävä- ja tukioppilastoimintaan
- yhteistyö muiden viranomaisten kanssa.

KOULUTERVEYDENHOITAJA JA KOULULÄÄKÄRI

Kouluterveydenhuolto on tarkoitettu kunnan kaikkien oppilaitosten oppilaille ja opiskelijoille. Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa ja valvoo kouluterveydenhuoltoa. Kouluterveydenhuollosta säädetään terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:ssä. Kouluterveydenhuollon järjestämisessä pyritään toimimaan yhteistyössä vanhempien, huoltajien, muun oppilashuolto- ja opetushenkilöstön sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa. Kouluterveydenhuolto on lakisääteistä ja maksutonta.

Kouluterveydenhuoltoon sisältyvät:

- kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
- vuosiluokittain oppilaan kehityksen, terveyden ja hyvinvoinnin seuraaminen ja edistäminen
- Move-mittauksen tulosten läpikäynti (Move toteutetaan luokilla 5 ja 8)
- oppilaan vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
- suun terveydenhuolto
- erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen sekä pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen sekä jatkotutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen
- oppilaan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset.

Peruskoulun aikana järjestetään kolme laajaa terveystarkastusta, joissa selvitetään koko perheen terveyttä ja hyvinvointia. Tarkoituksena on tunnistaa tuen tarve mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja vahvistaa vanhempien tukea. (Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos). Laajat terveystarkastukset järjestetään ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella luokalla. Oppilas/perhe tapaa sekä kouluterveydenhoitajan että koululääkärin. Molempien vanhempien/huoltajien toivotaan osallistuvan laajaan terveystarkastukseen. Kahdeksannen vuosiluokan laajassa terveystarkastuksessa huomioidaan myös yksittäisen oppilaan erityiset tarpeet ammatinvalinnan ja jatko-opiskelun kannalta sekä suunnitellaan tarvittavat tukitoimet. Oppilaalle annetaan myös yhteenvedon terveystarkastuksesta. Kouluterveyden-

hoitaja tapaa jokaisen oppilaan vähintään kerran lukuvuodessa ja hänellä on aina avoimet ovet / avoin vastaanotto yksittäiselle oppilaalle.

Kouluterveydenhoitaja suunnittelee ja koordinoi kouluterveydenhoitoa sekä toimii hoitotyön vastaavana asiantuntijana. Kouluterveydenhoitaja tekee yhteistyötä koululääkärin, koulupsykologin, kuraattorin, fysioterapeutin, puheterapeutin ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Kouluterveydenhoitaja osallistuu tarvittaessa vanhempainiltoihin, luokkaopetukseen ja oppilashuollon asiantuntijaryhmien työhön. Kouluterveydenhoitaja osallistuu myös lasten monialaisen kuntoutustyöryhmän työhön. Ryhmä on tarkoitettu niille lapsille joiden kehitys ja oppiminen herättää huolta kodissa ja / tai koulussa. Ajanvaraus koululääkärille tehdään kouluterveydenhoitajan kautta.

Peruskoulun kouluterveydenhuolto toteutetaan seuraavasti:

Luokka	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kasvu ja kehitys (pituus ja paino)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Selkä ja ryhti	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Näkö, karsastus	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Väriäkö								X		
Kuulo	X					X			X	
Verenpaine		X				X			X	
Laaja terveystarkastus / koululääkäri		X				X			X	
Rokotukset										
- HPV						X	X			
- Jäykkäkouristus/kurkkumätä/hinkuyskä									X	
- Vesirokkorokote							X			

Luokka 0 = Tulevat koululaiset: käynti kouluterveydenhoitajan luona ennen koulun aloitusta.

Haastattelut ja kyselylomakkeet

0. luokka: *vanhemmalle / huoltajalle* - Esitietolomake koulun aloitusta varten.

1. luokka: *vanhemmalle / huoltajalle* - Esitietolomake oppilaan vanhemmille ensimmäisen luokan terveystarkastusta varten (laaja terveystarkastus)

5. luokka: *oppilaalle* - Terveyskysely viidennen luokan oppilaille.

Vanhemmalle / huoltajalle - Esitietolomake oppilaan vanhemmille viidennen luokan terveystarkastusta varten (laaja terveystarkastus)

7. luokka: Kysely seitsemännen luokan oppilaille

8. luokka: *oppilaalle* - Terveyskysely kahdeksannen luokan oppilaille, mielialakysely sekä kyselylomake tupakan, alkoholin ja muiden päihteiden käytöstä.

Vanhemmalle/huoltajalle: Esitietolomake oppilaan vanhemmille kahdeksannen luokan terveystarkastusta varten (laaja terveystarkastus)

Toisen asteen opiskelijat saavat kutsun terveydenhoitajan terveystarkastukseen ensimmäisen opintovuoden aikana. Toisen opintovuoden aikana opiskelijat kutsutaan terveystarkastukseen, jonka yhteydessä he tapaavat sekä terveydenhoitajan että koululääkäriin. Pojat eivät kuitenkaan käy koululääkärillä toisen opintovuoden aikana, vaan he käyvät kutsuntoja edeltävässä terveystarkastuksessa oman paikkakuntansa terveyskeskuslääkärillä.

KOULUPSYKOLOGI

Koulupsykologi työskentelee osana kunnallista perusterveydenhuoltoa. Oppilas voi tarvittaessa käydä koulupsykologin vastaanotolla joko koulussa tai terveyskeskuksessa sopimuksen mukaan. Lähetettä ei tarvita, mutta käynnit edellyttävät ajanvarausta etukäteen. Koulupsykologisiin voi ottaa yhteyttä oppilas itse, vanhemmat ja huoltajat, opettaja, koulukuraattori tai terveydenhuollon työntekijä, jos oppilaasta on herännyt huoli tai jokin asia hankaloittaa koulunkäyntiä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 15 §:n mukaan oppilaalle tai opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen kun oppilas tai opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä.

Koulupsykologin konkreettiset tehtävät Kemiönsaaren kunnassa:

- Psykologiset selvitykset ja testaukset esimerkiksi oppimisvaikeuksissa, käytösongelmissa, keskittymisvaikeuksissa sekä kehitys- ja koulukypsyysarvioinneissa.
- Lasten ja nuorten tukikeskustelut: yksilöllinen kehitys, stressi, kriisit, kouluväsymys, kaverisuhteet

- Tarvittaessa osallistuminen oppilashuoltoryhmän työhön
- Konsultoinnit ja ohjaus koulun/esiopetuksen henkilöstölle
- Yhteistyö päiväkotien, esikoulujen, lastenneuvoloiden, sosiaaliviranomaisten ja erikoissairaanhoidon kanssa

HAMMASHUOLTO

Perusopetuksen oppilaat käyvät tarkastuksessa seuraavasti:

1. lk. – hammaslääkäri

4. lk. – hammaslääkäri

5. lk. – hammaslääkäri

8. lk. – suuhygienisti

16 – 17-vuotiaille – suuhygienisti

Edellisten lisäksi tarvittaessa potilaalle ohjelmoidaan yksilöllisen tarpeen mukaan tihennetty tarkastus/tutkimus tai hoitoväli.

4.4 Dokumentointi ja oppilashuoltorekisteri

Yksittäisen oppilaan asian käsittely asiantuntijaryhmässä tulee kirjata oppilashuoltokertomukseen. Asiantuntijaryhmän vastuuhenkilön on kirjattava oppilashuoltokertomukseen yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämisen ja toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot. Myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet voivat tehdä kirjauksia. Oppilashuoltokertomus laaditaan jatkuvaan muotoon ja aikajärjestyksessä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan kertomuksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,
- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana tehdyt toimenpiteet, kuten lausunnot, tutkimukset ja selvitykset,

- tehdyt toimenpiteet, kuten yhteistyö eri osapuolten kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, kokouksessa tehdyt päätökset ja päätösten toteuttamissuunnitelma,
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat henkilöt.

Jos sivulliselle annetaan kertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on merkittävä, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu. Yksittäisistä oppilaista laaditut tai heitä koskevat oppilashuoltokertomukset ja muut asiakirjat tallennetaan opetuksen järjestäjän ylläpitämään oppilashuoltorekisteriin. Oppilaan siirtyessä opetuksen järjestäjältä toiselle tulee aiemman opetuksen järjestäjän pyytää oppilaan ja tarvittaessa huoltajan suostumusta oppilashuollon jatkuvuuden kannalta välttämättömien, oppilashuoltorekisterin salassa pidettävien tietojen luovuttamiseen. Opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot on salassapitomääräyksistä huolimatta viipymättä luovutettava uudelle opetuksen järjestäjälle tai lukio- tai ammattikoulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan luovuttaa myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä.

Kemiönsaaren kunnassa on käytössä Abilitan sähköinen oppilashuolto-ohjelma oppilashuolto- ja kuraattorirekisterin tietojen kirjaamiseen.

5. Moniammatillinen yhteistyö

Oppilashuolto toteutetaan sivistysosaston ja peruspalveluosaston moniammatillisena yhteistyönä siten, että oppilashuollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Tarvittaessa yhteistyötä voidaan tehdä myös muiden tahojen, kuten nuorisotyöntekijöiden, lastensuojelun, poliisin, erikoissairaanhoidon ja kolmannen sektorin, kanssa. Tarvittaessa nämä voidaan kutsua mukaan oppilashuoltoryhmän tai asiantuntijaryhmän kokoukseen.

6. Oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuranta

Kemiönsaaren kunnan oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelma on päivitetty syksyllä 2021 ja hyväksytty oppilashuollon ohjausryhmän kokouksessa 22.1.2022, ja se on voimassa kalenterivuoden 2022. Ohjausryhmä arvioi ja päivittää suunnitelman viimeistään kevätlukukauden 2023 aikana.

Oppilaitoskohtaiset oppilashuoltoryhmät arvioivat toimintaansa vuosittain kevätlukukauden lopussa. Oppilaitoskohtainen oppilashuoltosuunnitelma päivitetään lukuvuoden alussa. Ohjausryhmä ottaa kantaa arvioinnin toteutustapaan ja vastaava koulukuraattori koordinoi työtä ja kokoaa tulokset yhteen.

Koulujen oppilashuoltotyötä arvioidaan lisäksi joka toinen vuosi toteutettavien THL:n Kouluterveyskyselyn sekä Hyvinvointiprofiilin avulla. Nämä kaksi kyselyä toteutetaan vuorovuosina siten, että joka vuosi toteutetaan yksi kysely.